



# Covid-19 en veilig onderwijs

Een korte handreiking voor onderwijspersoneel  
in het voortgezet onderwijs.

**Ondanks alle onzekerheid over de verspreiding van het coronavirus, ook binnen scholen, wil de overheid het onderwijs zoveel als mogelijk laten doorgaan. Deels vanuit maatschappelijke overwegingen, maar vooral met het oog op de leerlingen en het beperken van onderwijsachterstanden. Ook onze leden vinden dat heel belangrijk. Terecht! Maar tegelijkertijd maken veel van onze leden zich grote zorgen over de eigen veiligheid, en ook over die van de leerlingen.**

**Met deze handreiking wil de AOb het onderwijspersoneel en medezeggenschapsraden enkele handvatten bieden om goede afspraken te maken waardoor het onderwijs op een zo veilig mogelijke manier doorgang kan vinden. Indien nodig kun je het gesprek aangaan met de schoolleiding, gesteund door de medezeggenschapsraad.**

Voor het voortgezet onderwijs is een protocol opgesteld om tijdens corona het onderwijs te ondersteunen. Dit protocol vind je op <https://www.lesopafstand.nl/>. Het protocol wordt telkens geactualiseerd aan de hand van de richtlijnen van het RIVM. Ook de AOb is hierbij betrokken. Het uitvoeren van de RIVM-richtlijnen en het volgen van het protocol zijn echter niet zondermeer voldoende. Scholen moeten –aanvullend– ook uitvoering geven aan de Arboverplichtingen, zoals geregeld in de Arbowet en Arboregelgeving. Dit wordt ook genoemd in het protocol en in het ‘Servicedocument funderend onderwijs’ van het ministerie van OCW. Dat vraagt daarom om méér dan alleen het volgen van adviezen van overheidswege. De school kan altijd extra maatregelen treffen en regels stellen bovenop de maatregelen die het RIVM adviseert. En soms moet dat zelfs!

### **Wat zegt de Arbowet?**

Als werkgever is de school verplicht om te zorgen voor een veilige werkplek. De Arbowet zegt dat de werkgever steeds alle adequate maatregelen dient te treffen als het gaat om het voorkomen van risico's voor de gezondheid van het personeel, rekening houdend met de laatste stand van de wetenschap. Dit vraagt om meer dan alleen het volgen van de adviezen van overheidswege.

In de Arbowet staat ook hoe de werkgever voor de veiligheid moet zorgen: alle uit het werk voortvloeiende risico's voor de veiligheid en gezondheid van werknemers moeten in kaart worden gebracht. Op basis hiervan dient de werkgever maatregelen te treffen (het plan van aanpak). Dit heet de 'risico-inventarisatie & -evaluatie' (afgekort: RI&E). Om werkgevers in het voorgezet onderwijs hierbij behulpzaam te zijn, is in de Arbocatalogus-vo (<https://www.arbocatalogus-vo.nl/>) per risico beschreven welke maatregelen de werkgever kan kiezen. Op grond van de cao is het volgen van deze catalogus in beginsel verplicht. Over deze maatregelen heeft de PMR instemmingsrecht, net zoals over het gehele arbobeleid. Deze wettelijke beleidsverplichting geldt ook nu bij Covid-19. Ook al voldoet de school aan het protocol en alle adviezen van het RIVM. Daarom is er nu ook een 'corona norm' in de catalogus opgenomen: <https://www.arbocatalogus-vo.nl/coronavirus>. Deze norm is goedgekeurd door de Inspectie SZW (voorheen de Arbeidsinspectie) en bestaat uit een uitgebreide checklist en beschrijving van de vanwege Covid-19 te treffen maatregelen.

### **Werk opschorten?**

Als de veiligheid in het geding is, moet het werk niet alleen worden aangepast, maar soms ook worden opgeschort. Bij direct en zeer ernstig gevaar voor de gezondheid hebben werknemers zelfs de mogelijkheid om het werk te onderbreken (art. 29 Arbowet). Dit moet dan wel direct bij de werkgever worden gemeld, zodat de Inspectie SZW kan worden gevraagd om de veiligheidssituatie te beoordelen.

#### **Risicogroepen**

Behoort u zelf, of een huisgenoot, tot een risicogroep dan kunt u worden vrijgesteld van werk op school. Dit staat zowel in het protocol als in de arbocatalogus. De keuze ligt bij de medewerker, na overleg met de werkgever. Er is dus geen toestemming van de werkgever vereist. Over de invulling van het werken op afstand voert de medewerker overleg met de werkgever.

### **De mogelijkheden van de MR**

Vanuit de wettelijke rol bij het Arbobeleid kan de PMR afspraken maken met de schoolleiding of (waar nodig) met het schoolbestuur. De MR heeft instemmingsrecht bij maatregelen 'op het gebied van het veiligheids-, gezondheids- en welzijnsbeleid'. Bij Arbomaatregelen, die specifiek gaan over veiligheid en gezondheid van het personeel, heeft de PMR een instemmingsrecht.

Ook kan de (P)MR vragen om een advies van een externe deskundige (bijvoorbeeld de GGD, de Arbodienst of de vakbond). Als er bij collega's twijfels (blijven) bestaan, kan een onderzoek door een onafhankelijke derde de gewens-

te duidelijkheid verschaffen. Als het goed is, heeft ook de schoolleiding geen behoefte aan wantrouwen en aan ongerustheid onder het personeel. In het uiterste geval kan de MR een melding (zie hierna) doen bij de Inspectie SZW als (het vermoeden bestaat dat) de werkgever in strijd handelt met de Arbowet.

### Stappenplan

- 1** Deel uw zorgen over de eigen veiligheid en die van de leerlingen met uw collega's en met de schoolleiding. Bespreek samen op welke manieren een veilige onderwijs- en werkplek het beste kan worden gerealiseerd. Welke afspraken zijn er nog (meer) mogelijk? En welke maatregelen kunnen worden getroffen bijvoorbeeld rond hygiëne, ventilatie en het houden van afstand. Gebruik die checklist (zie hierboven) om na te gaan waar verbeteringen mogelijk zijn.
- 2** Kaart aan bij de MR. De MR heeft wettelijke rechten en de PMR vertegenwoordigt het personeel in het overleg met de werkgever over de arbeidsomstandigheden. Waar nodig kan de MR tevens het gesprek tussen personeel en leidinggevenden bevorderen en de voorwaarden scheppen voor draagvlak en goede maatregelen.
- 3** Melden bij Inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie). Wanneer een werkgever, ook na overleg met de MR, nalaat om maatregelen te treffen die op grond van de RI&E en de arbocatalogus zijn voorgeschreven kan elke werknemer of de MR, al dan niet via de vakbond, melding doen bij de Inspectie SZW (voorheen de arbeidsinspectie). Hiervoor heeft de Inspectie zelfs een apart meldformulier: <https://www.inspectieszw.nl/melden/corona>. Meldingen door de MR of door een vakbond worden altijd opgepakt. De Inspectie kan opdracht geven om het werk stil te leggen wanneer maatregelen die (gezien de stand van de wetenschap) de kans op besmetting kunnen voorkomen of beperken, niet worden getroffen.

### Links

- Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-co-vid-19/onderwijs-en-kinderopvang>
- Arbocatalogus vo: <https://www.arbocatalogus-vo.nl/coronavirus/>
- Protocol vo: <https://www.lesopafstand.nl/lesopafstand/richtlijnen/protocol-len-en-checklists/>
- Handreiking ventilatie (po): <https://www.aob.nl/nieuws/veelgestelde-vragen-van-onderwijspersoneel-over-het-coronavirus/#Ventilatie>

**Wil je lid worden van de AOb?**  
Ga naar [www.aob.nl/lidworden](https://www.aob.nl/lidworden)  
de eerste drie maanden zijn gratis.

